

Posudek oponenta bakalářské práce

Kateřina Bromová: Sociální integrace handicapovaných ve sportu se zaměřením v Integrovaném fitness centru

Oponent: Tomáš Samek, M.A.

Bakalářská práce Kateřiny Bromové je silná na začátku a na samém konci, ale daleko slabší uprostřed: autorka nás úvodní pasáží přivede k tématu lidsky silným a velmi přesvědčivým způsobem, který se však záhy vytrácí a ustupuje kvaziobjektivistické rétorice, aby se znovu vynořil na poslední straně práce. Jinak řečeno: autorka má silnou a velmi sympatickou motivaci zabývat se tématem, ale nedokáže se ho zmocnit stejně silnými analytickými nástroji, jichž užívá. Je jimi kombinace kvantitativních a kvalitativních metod (proti níž nic nenamítám), z nichž ovšem není s to kloudně dotáhnout jedny ani druhé. Na první pohled to může působit jako nezdar, ale nezdar v mnoha ohledech cenný.

Práce zkoumá vztah mezi dvěma skupinami lidí, kteří navštěvují pardubickou posilovnu uzpůsobenou k tomu, aby v ní vedle sebe a pospolu mohli zdokonalovat svou fyzickou kondici jak vozičkáři, tak lidé bez patrného fyzického hendikepu. V českém prostředí poměrně unikátní místo, neboť jak uvádí autorka, jsou na našem území takové posilovny všeho všudy dvě. Sama se může opřít o dlouhodobou zkušenost pracovnice tohoto fitness centra, což je nesporná přednost její práce. Cílevědomý, pevný a vyrovnaný je i styl práce: z textu je patrné, že autorka je motivovaná a ví, proč a o čem píše. Je věcná, poctivá, nefabuluje ani nedramatizuje, k sociálním aktérům přistupuje s úctou lidskou i gnozeologickou a místy až s jistým ostychem, jen aby přišla na kloub tomu, jak ti tzv. normální vnímají ty druhé a naopak. To vše jsou pěkné stránky autorčina díla. Stejně jako pečlivě vyrobené grafy, obrazové přílohy zvyšující názornost textu a adekvátně v něm citované, jakož i další prvky spíše formální povahy, které se Kateřině povedly.

Nyní k slabším aspektům předkládané práce: opřít kvalitativní metodu o pouhé dva dvacetiminutové rozhovory je nedostatečné. Tím spíš, že první je poněkud atypický tím, že autorka hovoří se svým partnerem, a druhý zas tím, že hovoří s mediální hvězdou, která je navyklá veřejně vystupovat a zvládá situaci dialogu s možná až přílišnou profesionalitou, která však nemusí být v nutně přednostní z analytického pohledu. Zkoumaný sociální jev se vyskytuje přitom někde mezi těmito dvěma krajními polohami: většina sociálních aktérů jí není ani zdaleka tak blízká jako její partner, ani nepředstavuje veřejně známé osobnosti zvyklé na nesčetná interview. I zde je sympatické, jak poctivě autorka píše o své nejistotě a všech překážkách při vedení obou dialogů: popis dílčích nezdarů, které dokumentují, jak se autorka učí mluvit s lidmi, je nakonec etnograficky daleko cennější než výsledek těch hovorů.

U kvantitativních metod je nedostatků také celá řada – jmenuji jen pár nejvýraznějších:

1. Autorka v prvním výzkumu, prováděném na internetu, dospívá k datům, která jsou velmi problematická, protože nezná pořádně zkoumaný vzorek: ten tvoří ti, kdo se k jejímu webovém dotazníku náhodou dostanou – jednou na facebooku, podruhé na webových stránkách redakce časopisu zaměřeného na kulturistiku a

fitness. Mají-li takto získané výsledky vůbec nějakou vypovídací hodnotu, pak jedine nepřímo, orientační a svědčící spíš o povaze daných internetových domén a jejich typických návštěvnicích než o čemkoli jiném. O solidním kvantitativním výzkumu v tomto případě nemůže být řeč.

2. O trochu lépe dopadá její dotazníkové šetření prováděné přímo v posilovně IFC, pomineme-li nepatrnost vzorků. Potíž je v tom, že autorka si neuvědomuje základní metodologický problém svého výzkumu: chce zkoumat bariéru mezi vozíčkáři a lidmi bez hendikepu a prolínání obou těchto sociálních světů; přitom svůj výzkum koncipuje tak, že dopředu již tyto skupiny konstruuje, třeba tím, že každé z nich dává jiný dotazník, byť i z dobře míněných a explicitně vysvětlených důvodů. Neboli: práce zkoumá existenci komunikační a sociální bariéry a možnosti jejího překonávání, ale tak, že tuto bariéru apriorně sama předpokládá a vytváří. Příliš mnoho prostoru je věnováno v dotaznících pohledu na „ty druhé“; skoro úplně se v nich vytrácí vnitroskupinová dynamika uvnitř každé takto vymezené množiny lidí. Skoro jako by zkoumala vztah mezi dvěma odlišnými lidskými druhy. Opět: sympatické je, že autorka se přiznává ke svému vlastnímu předsudku i k tomu, jak ji výsledek jejího miniprůzkumu překvapil. Tyto upřímné, lidsky přesvědčivé pasáže vyvažují nezvládnutou metodologii práce. Předností je i částečná reflexe vlastních chyb a omezení.

3. Interpretace získaných dat pod grafy je často stručná, omezuje se někdy jen na jednu větu. To ještě podporuje dojem jisté mělkosti takto provedeného výzkumu, který nesplňuje standard kvantitativního výzkumu ani vstupními metodologickými parametry, ani interpretací výsledků takto získaných.

Škoda, že studentka nevyužila svých slušných znalostí anglického jazyka k tomu, aby sáhla i po světové antropologické literatuře k tématu, která je k dispozici pouze v angličtině. Některé citované zdroje jsou relevantní, ale – nepočítám-li jedno heslo z Wikipedie – omezují se jen na česky psanou produkci.

Nechci být detailista, ale vždy mě zarazí, když je formulační chyba již v názvu práce: ačkoli vazba „se zaměřením“ se v češtině obligátně pojí s předložkou „na“ (*zaměřit se na něco*, nikoli *zaměřit se v něčem*), titul práce zní: Sociální integrace handicapovaných ve sportu se zaměřením v Integračním fitness centru. Je to nejen nejasné obsahově (oč srozumitelnější by byl titul „...se zaměřením na posilovnu“), ale idiomaticky to ani není česky. Drobné formulační přešlapy v textu autorce odpouštím, ale aspoň jeho název by neměl češtinu komolit.

Poměřována kvalitou celku prací u nás odevzdávaných, zaslouží si tato práce jednoznačně lepší hodnocení než jiné bakalářky, které bývají někdy úspěšně obhájeny, a to pro celou řadu předností, z nichž ty hlavní jsem zmínil výše. Nicméně její nedostatky jsou natolik závažné, že ji v žádném případě nelze ohodnotit nejlepší známkou. Práci proto **doporučuji k obhajobě** a navrhuji pro ni **známku velmi dobře**.

V Praze 1. 5. 2015